

tjak og meiningar

Er móðurmálsins fall so stórt?

— tí nakrir føroyingar hava lagt seg eftir at kanna og nýta norrøna felags grunnin til at ríka nútíðarføroyskt við? spyr Edvard Jónsson í eini viðmerking til grein hjá Dan Petersen í Sosialinum herfyri.

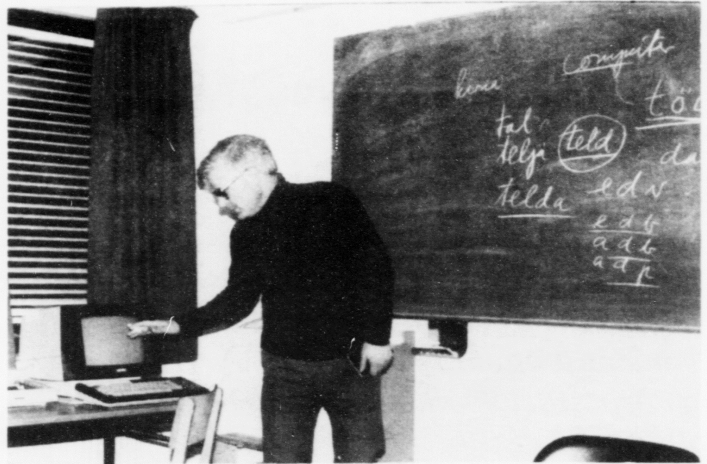
Havi just lisið eina grein í Sosialinum (eftir Dan Petersen, lærara í Fuglafirði, 24. apríl) við tí «rámandi» yvirskriftini «O, móðurmál stórt er titt fall». Sum so ofta, tá ið skrivað verður um stöðuna hjá føroyskum máli, verður lagt eftir islendskum og islendskari mentan. Man okkurt gátuført og lagnutungt samband vera teirra millum? Jú, min sann, lærarin avdúkar enn tá tað skelkandi samanhengið: vanlukkan mikla fyri føroyskt mál var, at ein føroyskur málrøktarmaður gjørdist so djasadjarvur í 60-árunum at fara til Íslands at nema sær kunnleika í norrønum, í staðin fyri at fara niður til Danmarkar sum øll onnur. Greinin í Sosialinum er merkt av so ógreiðari hugsan, at hon lutvist er

óskiljandi, men ein hómar kortini, at henda skarnsgerð móttvegis føroyskum máli hevur verið við til at reisa ein múr móttvegis málsligu avirkanini sunnanfrá!! Hetta ljoðar kanska sum syndin móttvegis tí heilaga andanum, sum ongantíð fer at verða fyrigivin.

Nú er tað so, at islendingar hava ongar medvitadar royndir gjørt til at avirka málsligu gongdina í Føroyum, og tí er ikki neyðugt at leggja eftir teirra máli og mentan. Flestir islendingar vita líka nogv um føroyskt mál sum Dan Petersen um islenska mentan — t.e. pørt einki. Íslenska upprunamentanin hevur kortini staðið sína roynd. Tí lesa 10 ára gomul skúlabørn í Íslandi Føroyingarsøgu á upprunamálinum.

Hinvegin var neyðugt at umseta hana til føroyskt, so at t.d. lærarin í Fuglafirði kann nýta hana í undirvísingini í føroyskum.

Nókur serkon fólk eru, sum vilja menna føroyskt mál á felags norrønnum grunni, m.a. við at skapa nýyrði (nýggj orð), ið hóska til tey broyttu viðurskiftini í samfelagnum. Hetta fáa tey kortini ikki frið til fyri andligum fátækrafolki, ið liða undir álvarsligum málsligum fobium. Ongin skal billa útlendingum, ið fylgja við málsligu gongdini í Føroyum, inn, at føroysk málvisindafólk hava okkurt at siga í kjakinum um føroyskt mál. Tey verða úti-hýst úr týðningamesta fjølmiðlinum í Føroyum, útvarpinum, og teirra arbeiði verður beinleiðis

— Nókur serkon fólk eru, sum vilja menna føroyskt mál á felags norrønnum grunni, m.a. við at skapa nýyrði (nýggj orð), ið hóska til tey broyttu viðurskiftini í samfelagnum. Hetta fáa tey kortini ikki frið til fyri andligum fátækrafolki, ið liða undir álvarsligum málsligum fobium, skrivar Edvard Jónsson m.a. í viðmerkingini. Myndin er tikin á Fróðskaparsetrinum nókur ár herfyri, har blaðfolk og málfolk hittust at tosa um málspurningar

spottað av málsligum rekavættu, ið vantar bæði kunnleika, dugnaskap og stoltleika av sínum egna máli til at royna seg sjálvi á hesum øki. Tí valda hurlivasi, tilvild og byttislig individualisma í næstan øllum spurningum, ið snúgva seg um málið. Tey fólk larma mest, sum liva í málsligum órmdarhúsi — fólk, ið meta tað at vera sína fremstu uppgávu at happa og gera til láturs tey fáu hampafólkini, ið veruliga fáa okkurt á skaftið til frama fyri føroyskt mál. Ivast onkur í hesum, kann hann t.d.

lesa eina grein í Brá fyri tveimum árum síðani um ensk-føroysku orðabókina hjá Jóhanni av Skarði. Hesi fólkini eru ov niðurundirkomin av undirlutakenslum til at gera okkurt sjálvi — men tey skulu so sanniliga gera sitt besta til at taka arbeiðshugin frá teimum, sum tíma og duga. So stórir er málsligi perversiteturin, at tey, ið hava kunnleikan og royna at fjálga um málið á tess egnu fortreytum, verða nevnd málsligir niðurbrotarar!

Yvirskriftin yvir greinin hjá Dan Petersen ljóð-

ar undarlíga rangvørg, just tí hon kemur frá honum. Er móðurmálsins fall so stórt, tí nakrir føroyingar hava lagt seg eftir at kanna og nýta norrøna felags grunnin til at ríka nútíðarføroyskt við? Er fá-kunna lærarans veruliga so stórt, og stoltleikin av egnum máli og tjóðskapi so litil?

Edvard T. Jónsson

TILBOÐ

Í sambandi við umbygging okkara hava vit nøkur sera góð tilboð uppá allar vørur innan radio, sjónvarp, video og hvítvørur.

Pf. Klaksvíkar

Telefon 56970

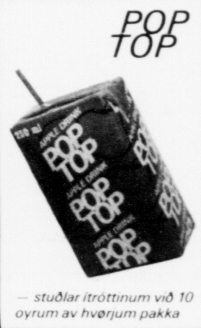
TILBOÐ

Við kontant keyp geva vit 15% avslátt og uppá eldri lutir upp til 50% og meiri.

**GERIÐ
KVETTIÐ**

Radiohandil

700 Klaksvík

— stuðlar ítróttinum við 10 oyrum av hvørjum pakka

**Kirkjuligt
Missiónsblað**

Blaðið fyri apríl mánað hjá Kirkjuliga Missionslagnum er komið út.